MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
ANNA FELICE

Seduta ta' l-14 ta' Dicembru, 2011

Citazzjoni Numru. 91/2006

Joseph Gatt

vs

Enemalta Corporation

Il-Qorti:

Rat ir-rikors ta' Joseph Gatt, li permezz tieghu, wara li ppremetta illi:

L-attur huwa impjegat mal-Korporazzjoni konvenuta bhala *Assistant Chief Security Officer*;

Il-Korporazzjoni konvenuta cahhdet lill-attur milli jaghmel sahra minghajr raguni valida fil-ligi;

Tali agir huwa llegali minhabba li jiddiskrimina bejn impjegati tal-istess Korporazzjoni konvenuta meta l-

kundizzjonijiet tax-xoghol, il-ftehim kollettiv applikabbli, u l-ligi stess ma jippermettux dan;

Minhabba tali agir, l-attur sofra danni u telf finanzjarju sostanzjali;

Ghalkemm interpellata diversi drabi, il-Korporazzjoni konvenuta baqghet inadempjenti;

Il-Korporazzjoni konvenuta giet interpellata sabiex tghaddi ghal-likwidazzjoni u hlas tad-danni kollha sofferti mill-attur, inkluz kull telf ta' qliegh li l-attur sofra bl-agir diskriminatorju fil-konfront tieghu, izda l-Korporazzjoni konvenuta baqghet inadempjenti;

Talbet il-Korporazzjoni konvenuta tghid ghalfejn din l-Onorabbli Qorti m'ghandhiex:

Tiddeciedi prevja jekk mehtiega d-dikjarazzjoni li m'hemm l-ebda raguni valida taht il-ligi u l-kundizzjonijiet tal-impjieg tal-attur li ghaliha huwa ghandu jigi hekk imcahhad, li l-attur huwa intitolat li jinghata l-jedd taht is-sistema tas-sahra attwalment applikata mill-Korporazzjoni konvenuta bhal kull impjegat iehor tal-istess kategorija fil-Korporazzjoni konvenuta;

Tiddikjara lill-Korporazzjoni konvenuta responsabbli unikament ghad-dannu mgarrab mill-attur minhabba tali rifjut tal-ghoti tal-jedd li jippartecipa fis-sistema imsemmija;

Tillikwida, jekk mehtieg, bl-opra ta' perit minnha mahtur, id-danni hekk sofferti mill-attur; u

Tikkundanna lill-istess Korporazzjoni konvenuta biex thallas lill-attur l-ammont hekk likwidat.

Bir-rizerva ta' kull azzjoni fil-ligi, u bl-ispejjez, kontra l-Korporazzjoni konvenuta ingunta ghas-subizzjoni.

Rat ir-risposta guramentata tal-Korporazzjoni Enemalta, li in forza taghha, eccepiet illi:

Huwa minnu li r-rikorrent huwa impjegat mal-Korporazzjoni Enemalta bhala Assistant Chief Security Officer;

Il-Korporazzjoni tissottometti illi r-rikorrent ma nghatax aktar sahra ghal raguni valida fil-ligi billi huwa kien naqas milli jattendi meta mehtieg ghas-sahra, minkejja li kien jaf li jmissu ai temrini tar-roster stabbilit;

In vista ta' tali attitudni, il-Korporazzjoni nformat lir-rikorrent illi jekk huwa ma kienx ser jiddikjara illi ser jikkommetti ruhu li jattendi kull meta jkun mehtieg (kif jirrizulta mill-anness Dok. A), il-Korporazzjoni ma setghetx tikkommetti li taghtih is-sahra stante illi l-Korporazzjoni Enemalta ma setghetx toqghod fuqu;

Madanakollu, ir-rikorrent qatt ma ta tali assikurazzjoni u ghalhekk, il-Korporazzjoni ma setghetx tikkommetti ruhha mieghu.

Ghaldaqstant, il-Korporazzjoni Enemalta titlob bir-rispett li din l-Onorabbli Qorti joghgobha tichad it-talbiet rikorrenti, bl-ispejjez kontra tieghu stante illi l-pozizzjoni tal-esponenti kienet pjenament gustifikata.

Rat ir-rikors tal-Korporazzjoni intimata, li in forza tieghu ressqet l-eccezzjoni ta' preskrizzjoni ai termini tal-Art. 2148(d).

Rat id-dokumenti.

Rat l-affidavit prodotti.

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet.

Rat l-atti kollha tal-kawza.

Rat li l-kawza thalliet ghal-lum ghas-sentenza.

Ikkunsidrat illi jinsab pruvat illi f'Gunju 2003, ir-rikorrenti ma baqax jinghata overtime mid-dirigenti inkarigati tal-Korporazzjoni Enemalta li maghha huwa kien impjegat

bhala Assistant Chief Security Officer. Huwa jsostni li tali agir tal-Korporazzjoni kien ingustifikat u kkrealu dannu. Il-Korporazzjoni, ghalkemm tammetti li waqqfet lill-intimat milli jaghmel sahra, tinsisti li kellu raguni valida ghaliex tiehu din id-decizjoni.

L-ewwel ezercizzju li qed taghmel il-Qorti jirrigwarda l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni sollevata mill-Korporazzjoni Enemalta fl-ahhar stadji tal-kawza.

Il-Korporazzjoni qed tinsisti li t-talba hija preskritta ai termini tal-Art. 2148(d) tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta’ Malta li jipprovdi ghall-preskrizzjoni ta’ tmintax-il xahar ghall-“azzjonijiet ta’ dawk imhallsin bis-sena, ghall-hlas tas-salarju taghhom.”

Wiehed jinnota li r-rikorrenti odjern m’huwiex qed jagixxi ghall-hlas tas-salarju tieghu. Qed jitlob dikjarazzjoni li ccahhad mis-sahra bla raguni valida u qed jitlob ghalhekk, id-danni konsegwenzjali. Ghalhekk, ma japplikax ghall-kaz odjern, il-perjodu ta’ preskrizzjoni invokat mill-Korporazzjoni Enemalta. Ghaldaqstant, din l-eccezzjoni qed tigi michuda.

Ghal dak li jirrigwarda l-mertu tal-kaz, jirrizulta li fiz-zmien in kwistjoni kien vigenti bejn il-Korporazzjoni Enemalta u l-General Workers Union, ftehim kollettiv li, ghar-rgward ta’ sahra, jipprovdi s-segwenti:

Art. 3.4.2 tal-collective agreement jipprovdi illi:

“*Impjegati jistghu jitolbu u, soggett ghall-esigenzi tal-Korporazzjoni, jistghu jinghataw permess biex ma jaghmlux sahra f’okkazzjonijiet specifici.*”

Art. 3.4.4 tal-istess ftehim jipprovdi illi:

“*Il-Korporazzjoni taghmel li tista’ biex tqassam is-sahra b’mod kemm jista’ jkun ekwu, kompatibiliment ma’ l-esigenzi tal-Korporazzjoni.*”

F'dan l-istadju, issir referenza ghall-kawza fl-ismijiet "**Margaret Camilleri, Caroline Ebejer u Monica Gatt vs The Cargo Handling Co Ltd**", deciza nhar it-3 ta' Ottubru tas-sena 2003, fejn l-Onorabbli Qorti Prim'Awla tal-Qorti Civili b'referenza specifika ghall-ftehim kollettiv applikabbli stqarret li:

"*....mill-ottika tal-ligi odjerna ordinarja, il-Ftehim Kollettiv, bhala kuntratt ghandu "sahha ta' ligi" ...u tkompli tinsisti li s-socjeta' konvenuta (u dan huwa konsegwentement applikabbli ukoll ghall-Korporazzjoni konvenuta), "illi bhal kull kuntratt iehor dan ghandu jigi esegwit bil-bona fidi u l-obbligi u d-drittijiet tieghu sostenuti bl-ekwita', bl-uzu jew bil-ligi".*"

Jinsab pruvat u mhux kontestat bl-ebda mod li r-rikorrenti tassew twaqqaf milli jaghmel sahra (ittra datata 24 ta' Novembru 2005).

Ir-rikorrenti jikkonferma fl-affidavit tieghu:

"*.... jien mhux vera li rrifjutajt li nahdem is-safra ghax kieku kont nispicca sospiz zgur u dan qed nghidu minhabba dak li hemm stipulat fil-ftehim kollettiv li kien jirregola lili u lil shabi fuq il-post tax-xoghol. Dan jista' anke jigi kkonfermat mir-rapprezentanti tieghi tal-General Workers Union li jiena membru fiha u li kienu jafu ezatt x'qed jigri.*

Il-kwistjoni bdiet meta ghall-habta tal-bidu ta' Gunju tas-sena 2003 avvicinani s-Sur Edward Darmanin, Chief Security Officer fil-Korporazzjoni u qalli biex minn dakinhar ma nidholx izjed ghall-overtime."

Jghid ukoll:

"*Il-kwistjoni bdiet meta ghall-habta tal-bidu ta' Gunju tas-sena 2003 avvicinani s-Sur Edward Darmanin, Chief Security Officer fil-Korporazzjoni u qalli biex minn dakinhar ma nidholx izjed ghall-overtime. Jien, din l-ahbar, onestament ma haditx tajba ghax ma stajtx nifhem ghaliex xi haga hekk kienu qed jghiduha lili biss, iktar u iktar ghax*

zgur li ma kienx il-kaz li ma kienx hemm il-htiega li ssir izjed sahra."

Joseph Cutajar, Corporate Services Manager, jispjegaha hekk is-sitwazzjoni:

"*Fil-fatt, is-Sur Gatt, meta kien mehtieg illi jattendi ghall-overtime, irrifjuta illi jaghmel dan u minhabba f'dan in-nuqqas qajjem dizgwid u agitazzjoni serja billi r-roster tieghu kien ser jisfaxxa minhabba n-nuqqas tieghu li jattendi, liema nuqqas ma kienx ibbazat fuq ebda raguni valida.*

Is-Sur Gatt, bhala Assistant Chief Security Officer, li jfisser li ghandu shift ta' security officers tahtu, kellu responsabilita' illi jara li n-nies ta' tahtu josservaw ir-roster assenjat lilhom u ghaldaqstant, in-nuqqas tieghu illi jattendi kien ferm aktar serju ghax hu kien iddecieda hesrem illi ma jattendix ghall-overtime li kien tenut li jattendi ghalih.

Illi ghalhekk, il-kap tieghu, bi qbil mieghi, ha l-pass illi s-Sur Gatt ma jinghatax aktar overtime sakemm jikkommetti ruhu li jkun disponibbli meta jkun mehtieg ghall-overtime, billi r-responsabilita' li tikkomprendi l-funzjoni tieghu bhala security tal-Enemalta, li hija multiplikata mill-grad tieghu fi hdan l-istess sezzjoni, kienet tehtieg li bniedem, sakemm ma jkollux raguni valida, ma jirrifjutax l-overtime."

Issa, fl-affidavit tieghu, ir-rikorrenti jichad li qatt irrifjuta overtime.

"*Fil-verita', dan qatt ma kien minnu u jien qatt ma rrifjutajt li nahdem overtime ghax mhux biss kien dover tieghi imma nghid id-dritt, il-paga kienet tkun wahda ferm ahjar milli kieku minghajru.*"

Konferma ta' dan tigi ukoll minn Rebecca Gatt, Segretarja tat-Taqsima Kimika, Energija u Stampar tal-General Wokers Union li tikkonferma:

"*Illi l-esponent jiddikjara bl-aktar mod assolut li huwa qatt ma gie ffaccjat b'xi proceduri ta' dixxiplina. Fi kliemu stess jghid li, "**fl-ebda mument qabel ma spiccajt mix-xoghol ma gejt sospiz xi darba la ghall-ebda raguni u wisq anqas ghax jien irrifjutajt l-overtime**"*."

Ta' min jinnota li ebda xhieda tal-rikorrenti ma giet kontro-ezaminata.

Din il-Qorti mbaghad tqis li ukoll jekk irrizulta li xi darba r-rikorrenti rrifjuta li jahdem sahra, dan ma kienx jiggustifika lill-Korporazzjoni tiehu t-triq li hadet, kif fil-fatt haditha. Ma jirrizultax lill-Qorti li l-Korporazzjoni qatt hadet xi passi fil-konfront tar-rikorrent ghal rifjut ta' sahra. Anzi, il-Corporate Services manager xehed hekk:

"*Illi ghalhekk, il-kap tieghu, bi qbil mieghi, ha l-pass illi s-Sur Gatt ma jinghatax aktar overtime sakemm jikkommetti ruhu li jkun disponibbli meta jkun mehtieg ghall-overtime.*"

Fid-dawl tas-suespost, ghalhekk, il-Qorti tqis li r-rikorrenti rnexxielu jipprova sal-grad rikjest mil-ligi li fil-kamp civili illi t-talba tieghu hija gustifikata u jisthoqqilha li tigi milqugha.

Ir-rikorrenti qieghed jitlob ukoll risarciment tad-dannu lilu kawzat bl-agir ingustifikat tal-Korporazzjoni Enemalta. Jirrizulta illi huwa tilef b'kemm jiswa' hamest elef Lira f'sahra kull sena. Galadarba dan it-telf kien kawza tal-agir ingustifikat tal-Korporazzjoni, ir-rikorrenti ghandu jithallas taghhom. Ghandu ghalhekk jircievi erbgha u tletin elf, disa' mija u erbghin Ewro u wiehed u sittin centezmu (€34,940.61), ekwivalenti ghal hmistax-il elf Lira Maltin (Lm15,000).

Ghaldaqstant, il-Qorti taqta' u tiddeciedi billi, filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet tal-Korporazzjoni konvenuta;

1. Tilqa' l-ewwel talba ta' Joseph Gatt;

2. Tilqa' t-tieni talba;

3. Tilqa’ t-tielet talba u tillikwida d-danni fl-ammont ta’ erbgha u tletin elf, disa’ mija u erbghin Ewro u wiehed u sittin centezmu (€34,940.61), ekwivalenti ghal hmistax-il elf Lira Maltin (Lm15,000);

4. Tilqa’ r-raba’ talba u tikkundanna l-Korporazzjoni Enemalta thallas lil Joseph Gatt l-ammont ta’ erbgha u tletin elf, disa’ mija u erbghin Ewro u wiehed u sittin centezmu (€34,940.61).

L-ispejjez tal-kawza jithallsu mill-Korporazzjoni Enemalta.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------